

VIBROCOMP

KERÉKPÁRÚT KIALAKÍTÁSA TOLCSVA – MEZŐZOMBOR

NATURA 2000 HATÁSBECSLÉS HUBN10007 ZEMPLÉNI-HEGYSÉG A SZERENCSE-DOMBSÁGGAL ÉS A HERNÁD- VÖLGGYEL KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLET

Megbízó:

***BOKÚT-Terv Mérnöki és Vállalkozó Kft.
1033 Budapest, Bogdáni út 5. III/7***

Vibrocomp témaszám – 17/2022

Vibrocomp képviselő – Bíte Pálné dr.

A DOKUMENTÁCIÓ ELKÉSZÍTÉSÉBEN RÉSZT VETT

VIBROCOMP Akusztikai és Számítástechnikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Székhely: 1118 Budapest, Bozókvar utca 12.

E-mail: info@vibrocomp.com

Tel: + 36 1 3107292 // Fax: + 36 1 3196303

Web: www.vibrocomp.com

Vibrocomp Kft.

Bite Pálné dr.	MMK: 01-0193	OKTF: Sz-035/2009	okl. környezetvédelmi szakmérnök
----------------	---------------------	-------------------	---

Silló Szabolcs	MMK: 13-13573	OKTF: Sz-036/2009	okl. terület-, település-fejlesztési szakgeográfus
----------------	----------------------	-------------------	---

Bencsik Tímea	MMK: 01-14704	OKTVF: Sz-010/2013.	okl. tájépítésmérnök
---------------	----------------------	---------------------	-----------------------------

Üsztöke Laura			okl. tájépítésmérnök
---------------	--	--	-----------------------------

Völgyesi-Kádár Ildikó			okl. környezetkutató
-----------------------	--	--	-----------------------------

Közreműködött:

Veszelinov Ottó		OKTF:Sz-027/2011	okl. természetvédelmi mérnök
-----------------	--	------------------	-------------------------------------

Felelős tervező:

Bite Pálné dr.	MMK: 01-0193	OKTF: Sz-035/2009	okl. környezetvédelmi szakmérnök
----------------	---------------------	-------------------	---

TARTALOMJEGYZÉK

1. Azonosító adatok.....	4
1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége	4
1.2. A Natura 2000 hatásbecslést készítő szervezet neve, címe, elérhetősége, résztvevő személyek neve és végzettsége, szakértői jogosultsága	4
2. Az érintett Natura 2000 terület	5
2.1. A Natura 2000 területek neve és kódja, amelyekre a terv vagy a beruházás várhatóan hatással van	5
2.2. Az érintett Natura 2000 terület célja, szerepe	5
2.3. Közösségi jelentőségű fajok, illetve élőhelyek, amelyekre hatással lehet a terv vagy beruházás	8
3. A terv vagy beruházás	10
3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv vagy beruházás bemutatása, céljának meghatározása	10
3.2. A terv vagy beruházás mérete, jelentősége, tervezett időtartama	12
3.3. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése	13
3.4. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása	13
3.5. A terv vagy beruházás megvalósításához szükséges létesítmények ismertetése	14
3.6. A terv vagy beruházás hatásterületén lévő természeti állapot ismertetése	14
3.7. A terv vagy beruházás társadalmi, gazdasági következményeinek leírása	21
4. A beruházás kedvezőtlen hatásai	22
4.1. A várható természeti állapotváltozás a beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében	22
4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló fajokra és élőhelyekre gyakorolt hatások bemutatása térképmellékletekkel	22
4.3. A Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelyek és fajokkal kapcsolatosan várható hatások és azok becsült mértéke	23
4.4. Natura 2000 hálózattal kapcsolatos hatások	25
5. Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások	25
6. A megvalósítás indokai.....	25
6.1. A terv vagy beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése	25
6.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő)	25
7. A kedvezőtlen hatások mérséklése és megelőzése	25
8. Kiegyenlítő intézkedésekre vonatkozó javaslatok.....	26
9. Összegzés	26
10. Adat- és információforrások.....	27

1. AZONOSÍTÓ ADATOK

1.1. A TERV KÉSZÍTŐJÉNEK, ILLETVE A BERUHÁZÓNAK A NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE

Megbízó: Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nonprofit Kft.
1037 Budapest, Szépvölgyi út 39.

Tervező: BOKÚT-Terv Mérnöki és Vállalkozó Kft.
1033 Budapest, Bogdáni út 5. III/7
RODEN Mérnöki Iroda Kft.
1089 Budapest, Villám utca 13.

1.2. A NATURA 2000 HATÁSBECSLÉST KÉSZÍTŐ SZERVEZET NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE, RÉSZTVEVŐ SZEMÉLYEK NEVE ÉS VÉGZETTSÉGE, SZAKÉRTŐI JOGOSULTSÁGA

Veszelinov Ottó élővilágvédelmi szakértő (Eng. száma: SZ-027/2011.)

Végzettség: okleveles természetvédelmi mérnök, agrármérnök

Cím: 4271 Mikepércs, Petőfi u. 59/2.

Elérhetőség: zoldemberkft@gmail.com

Jelentősebb referenciák:

Veszelinov Ottó (2014): Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése Debrecen, Benczúr Gyula utca szilárd burkolattal történő ellátása érdekében építési engedélyezés keretén belül

Gergely A. & Veszelinov O. (2014): M4 autópálya Püspökladány-Berettyóújfalu közötti szakaszának tervezése, részletes környezeti hatástanulmányhoz élővilágvédelmi fejezet és Natura 2000 hatásbecslés készítése

Veszelinov O. (2015): Debrecen, Sporttudományi Központhoz kapcsolódó út építése engedélyezéséhez EVD élővilágvédelmi fejezet és Natura 2000 hatásbecslés készítése

Veszelinov O. (2016): Görbeháza 04/1 hrsz. más célú hasznosítása érdekében, terménytárolók és –szárító létesítésének engedélyezéséhez Natura 2000 hatásbecslés elkészítése

Veszelinov O. (2017): Létavértes Ipari Park kialakításának engedélyezéséhez Natura 2000 hatásbecslés készítése

Veszelinov O. (2019): Mezőcsát külterületén tervezett napeleemes kiserőművek kivitelezésének engedélyezési eljárásához Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése

Veszelinov O. (2019): Kisvárda Város Önkormányzatának megbízásából a Kisvárda külterületén tervezett jóléti tó kivitelezésének engedélyezési eljárásához EVD és Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése

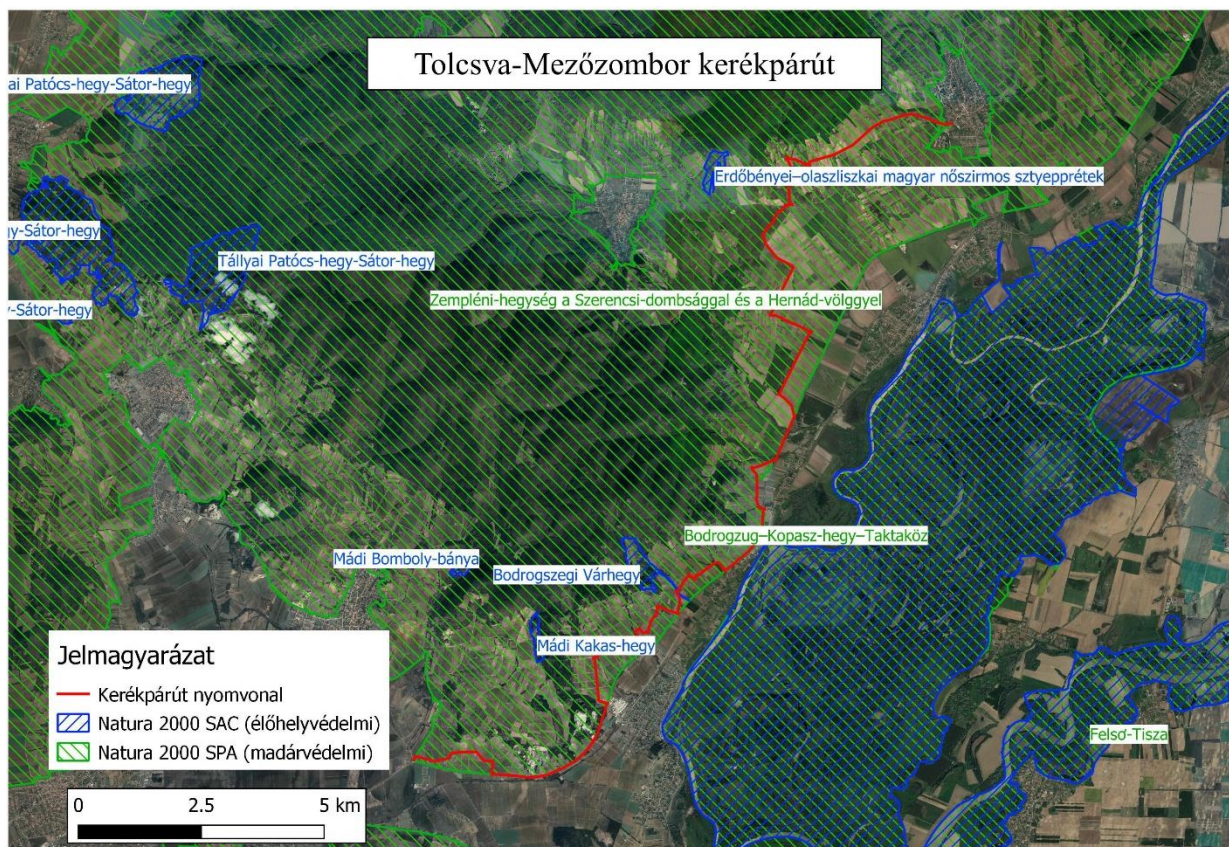
Veszelinov O. (2020): Tarján-Bajót kerékpárút környezetvédelmi engedélyezésének keretén belül Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése

Veszelinov O. (2020): Zalaszentiván-Kehidakustány kerékpárút környezetvédelmi engedélyezésének keretén belül Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció készítése

2. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET

2.1. A NATURA 2000 TERÜLETEK NEVE ÉS KÓDJA, AMELYEKRE A TERV VAGY A BERUHÁZÁS VÁRHATÓAN HATÁSSAL VAN

HUBN10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel KMT. A tervezett kerékpárút közel 100%-ban a KMT területén vagy szélén halad (2.1.1. ábra). Kiterjedés: 114536,75 ha.

2.1.1. ábra: A HUBN10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel KMT elhelyezkedése és a fejlesztéssel érintett kerékpárút szakasz (piros)

2.2. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET CÉLJA, SZEREPE

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése/helyreállítása:

Közösségi jelentőségű állatfajok: fekete gólya (*Ciconia nigra*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), békászó sas (*Aquila pomarina*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), szirti sas (*Aquila chrysaetos*), haris (*Crex crex*), uráli bagoly (*Strix uralensis*), hamvas küllő (*Picus canus*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) és közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*).

A Zempléni-hegység és a Szerencsi-dombság fontos ragadozómadár-élőhelyek. A kiterjedt erdőségek megfelelő fészkelőhelyet nyújtanak, a közeli legelők, gyepek és művelt területek pedig táplálkozóhelyként szolgálnak. Itt található Magyarország egyik legnagyobb parlagisas-költőállománya, a legnépesebb békászósas-állomány és csak itt költ ma szirti sas. Fekete gólyák szintén nagy számban költenek. A jellegzetes erdei fajok között felsorolhatjuk még az uráli baglyot.

Ennek a fajnak a hazai költőállománya jórészt itt található. A fehérhátú fakopáncs is jellegzetes állandó madara a Zempléni erdőknek. A Hernád-völgy nemcsak a parlagi sasoknak, de más ragadozómadaraknak is fontos élőhelye, valamint fontos vonulási útvonal is. A terület részben védett, lombhullató erdők és szántók dominálják.

Általános célkitűzések:

A különleges madárvédelmi terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló madárfajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, fejlesztése, az ezen célok elérését szolgáló természeti állapot és fenntartó földhasználat feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok és végrehajtandó intézkedések:

- A.) Specifikus célok: A területen található fekete gólya (*Ciconia nigra*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), békászó sas (*Aquila pomarina*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), szirti sas (*Aquila chrysaetos*), haris (*Crex crex*), uráli bagoly (*Strix uralensis*), hamvas küllő (*Picus canus*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) és közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*) állományok megőrzése, illetve növelése.
- B.) További célok és végrehajtandó intézkedések:
1. Az erdőtervezés során a jelölő fajok állományának megőrzése érdekében a terület erdeiben a természetközeli állapotú élőhelyfoltok megőrzését, az egyes területek erdőgazdálkodás alóli mentesítését, illetve a folyamatos erdőborítást biztosító, elegyes-vegyeskorú-mozaikos állományszerkezetet eredményező erdőkezelés felé történő elmozdulást kell biztosítani.
 2. Őshonos fafajú, természetszerű állományokban csak természetes felújítás (felújítóvágás, szálalóvágás, szálalás) tervezhető. Idegenhonos fafajokkal elegyes erdőkben ugyancsak a természetes felújítások valamelyikét kell alkalmazni.
 3. A nevelővágást (tisztítást, gyérítést), készletgondozó használatot, felújítóvágást, bontóvágást, szálalóvágást és szálalást az őshonos lombos elegyfajok kíméletével (az idegenhonos fafajok rovására), az állományokon belül meglévő változatosság megőrzésével és bővítésével kell tervezni. Az idősebb, böhönc-jellegű faegyedek (hagyásfák, famatuzsálemek) és az odúlakó madarak számára kiemelt fontosságú odvas fák minden esetben visszahagyandók.
 4. Növedékfokozó gyérítések, készletgondozó használatok, felújítóvágás, bontóvágás, szálalóvágás és szálalás tervezése esetén (őshonos lombos fafajokból) lábon álló és fekvő holtfa egy része mindenhol visszahagyandó a fehérhátú fakopáncs állományok megőrzése érdekében.
 5. Tarvágásos véghasználat csak idegenhonos fafajú erdőrészekben, vagy állományrészekben, maximum 3 ha kiterjedésben tervezhető. Az idegenhonos fafaj letermelése után mesterséges erdősisítésre csak a potenciális erdőtársulás fő- és elegyfajjai tervezhetők, illetve használhatók.
 6. A haris (*Crex crex*) költését biztosító gyepterületek kiterjedésének növelése, hariskímélő kaszálási technikák alkalmazása.
 7. A térségre jellemző gyepterületek természetközeli állapotának fenntartása a megfelelő gyephasznosítás és kezelés biztosításával.
 8. A területen előforduló időszakos vízállásokat meg kell tartani.
 9. Törekedni kell a fák, facsoportok kíméletére a ragadozó madarak fészkelésének elősegítése érdekében.

10. A mezőgazdasági földhasználatra visszavezethető, a táplálékláncon keresztül ható vegyi terhelés kockázatának mérséklése, illetve megszüntetése.
11. Kavicszátonyok, kavicspadok megőrzése a Hernád folyón.
12. A területen lévő középvezettségű vezetékek és oszlopok madárvédelmi eszközökkel történő felszerelése.
13. A prioritás fajok esetében a fészkelőhelyek háborítatlanságát biztosítani kell a költési időszakban.
14. Minden prioritás faj esetében monitorozással nyomon kell követni az állományok változását.

(Forrás: <http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUBN10007>)

A vizsgált Natura 2000 területre nem fogadtak még el átfogó fenntartási tervet, csupán a Kánya-hegy részterületre létezik elfogadott FT. A Natura 2000 adatlapon megfogalmazott, előző bekezdésekben leírt (sorszámokkal jelölt) célok esetében bemutatjuk, hogy a célokat milyen mértékben gátolja a projekt, vannak-e ezekkel kapcsolatos negatív hatások, ha vannak, meg lehet-e előzni, ill. ha nem lehet megelőzni, a negatív hatások csökkenthetők-e hatáscsökkentő intézkedésekkel.

2.2.1. táblázat: Célokat gátoló tényezők a tervezett beruházás következtében

Célok-sorszám	Gátolja a projekt?	Negatív hatások	Megelőzhetők a negatív hatások?	Javasolt hatáscsökkentő intézkedések
A	NEM	NINCS	-	-
B1	NEM	NINCS	-	-
B2	NEM	NINCS	-	-
B3	NEM	NINCS	-	-
B4	NEM	NINCS	-	-
B5	NEM	NINCS	-	-
B6	NEM	NINCS	-	-
B7	NEM	NINCS	-	-
B8	NEM	NINCS	-	-
B9	NEM	NINCS	-	-
B10	NEM	NINCS	-	-
B11	NEM	NINCS	-	-
B12	NEM	NINCS	-	-
B13	NEM	NINCS	-	-
B14	NEM	NINCS	-	-

2.3. KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ FAJOK, ILLETVE ÉLŐHELYEK, AMELYEKRE HATÁSSAL LEHET A TERV VAGY BERUHÁZÁS

A fejezetben található táblázatban teljeskörűen felsoroljuk az érintett Natura 2000-es terület jelölő fajait az EU Natura 2000 hálózatot bemutató honlapján található legfrissebb adatlap, a „Standard Data Form” (SDF) információi alapján. A bemutatásban kitérünk arra, hogy mely fajok fordulnak elő a beruházás területén vagy 100 m-en belül, így a későbbi pontokban már csak az érintett (potenciálisan hatásviselő) fajokkal foglalkozunk.

A jelen dokumentáció későbbi fejezeteiben csak az SDF táblázataiban látható, a „Területi értékelés” oszlopban „A”, „B” és „C” kategóriába sorolt jelölő fajokkal foglalkozunk hatásbecslés szintjén. Ennek megfelelően a további fejezetekben csupán a jelölő fajok részletes bemutatását valósítjuk meg, a „D” kategóriába sorolt (nem jelentős), illetve egyéb érdekes fajokkal nem foglalkozunk.

2.3.1. táblázat: HUBN10007 Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgyel KMT jelölő fajok

Tudományos név	Típus	Állománynagyság		Egység	Területi értékelés
		Min	Max		A B C D
<i>Actitis hypoleucos</i>	r	20	25	p	B
<i>Alcedo atthis</i>	r	11	50	p	B
<i>Anas crecca</i>	c				D
<i>Anas platyrhynchos</i>	c				C
<i>Anas querquedula</i>	c	50	50	i	C
<i>Anas querquedula</i>	r				C
<i>Anser albifrons</i>	c				D
<i>Anser anser</i>	c				D
<i>Anser fabalis</i>	c				D
<i>Anthus campestris</i>	r				D
<i>Aquila chrysaetos</i>	p	4	5	p	A
<i>Aquila heliaca</i>	c	5	10	i	A
<i>Aquila heliaca</i>	p	8	10	p	A
<i>Aquila pomarina</i>	r	12	14	p	A
<i>Ardea purpurea</i>	r	1	2	p	D
<i>Aythya ferina</i>	c				D
<i>Aythya fuligula</i>	c				D
<i>Aythya nyroca</i>	c				D
<i>Botaurus stellaris</i>	r	2	3	p	D

Tudományos név	Típus	Állománynagyság		Egység	Területi értékelés
<i>Botaurus stellaris</i>	c	1	5	i	D
<i>Bubo bubo</i>	p	10	15	p	A
<i>Bucephala clangula</i>	c				D
<i>Caprimulgus europaeus</i>	r	51	100	p	B
<i>Ciconia ciconia</i>	r	48	50	p	C
<i>Ciconia nigra</i>	r	15	30	p	B
<i>Circaetus gallicus</i>	r	5	10	p	A
<i>Circus aeruginosus</i>	r	5	10	p	C
<i>Circus cyaneus</i>	c	11	50	i	C
<i>Circus pygargus</i>	r				D
<i>Columba oenas</i>	r	500	1000	p	B
<i>Crex crex</i>	r	40	200	p	A
<i>Dendrocopos leucotos</i>	p	51	100	p	A
<i>Dendrocopos medius</i>	p	400	500	p	A
<i>Dendrocopos syriacus</i>	p	30	35	p	C
<i>Dryocopus martius</i>	p	101	250	p	B
<i>Egretta alba</i>	c				D
<i>Falco cherrug</i>	p	1	1	p	D
<i>Falco peregrinus</i>	p	1	2	p	C
<i>Falco vespertinus</i>	c				D
<i>Ficedula albicollis</i>	r	800	1000	p	B
<i>Ficedula parva</i>	r	4	5	p	C
<i>Grus grus</i>	c	51	100	i	D
<i>Haliaeetus albicilla</i>	c				D
<i>Ixobrychus minutus</i>	r	20	30	p	C
<i>Lanius collurio</i>	r	500	1000	p	B
<i>Lanius minor</i>	r	11	50	p	C
<i>Lullula arborea</i>	r	51	100	p	A
<i>Mergus albellus</i>	c				D
<i>Milvus migrans</i>	c	1	5	i	D

Tudományos név	Típus	Állomány nagyság		Egység	Területi értékelés
<i>Motacilla cinerea</i>	r	80	100	p	A
<i>Otus scops</i>	r	5	8	p	C
<i>Pandion haliaetus</i>	c	1	5	i	C
<i>Pernis apivorus</i>	r	40	50	p	B
<i>Philomachus pugnax</i>	c				C
<i>Picus canus</i>	p	150	200	p	B
<i>Rallus aquaticus</i>	r	1	2	p	D
<i>Remiz pendulinus</i>	r	60	70	p	C
<i>Riparia riparia</i>	r	300	400	p	C
<i>Strix uralensis</i>	p	150	200	p	A
<i>Sylvia nisoria</i>	r	400	500	p	C
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	r				D
<i>Tringa glareola</i>	c				C
<i>Tringa totanus</i>	c				D

Típus: p = állandó - permanent, r = költő - reproducing, c = gyülekező - concentration

Egység: i = egyed - individuals, p = pár - pairs

Területi értékelés kategóriái a fajvédelem szempontjából (országos állományhoz viszonyított arány):

A: 100% \geq p > 15%,

B: 15% \geq p > 2%,

C: 2% \geq p,

D: nem jelentős, előfordul

Megjegyzés: a "D" kategóriába sorolt fajok olyan közösségi jelentőségű fajok, melyek az országos állományhoz viszonyítva 2% alatti arányban, de előfordulnak fészkelő, vonuló, vagy táplálkozó fajként az adott Natura 2000 területen, de nem jelölő fajok, állományaik védelme, megőrzése nem tartozik az adott Natura 2000 élőhely kijelölésének indokai közé.

A **vastagon szedett betűvel kiemelt** fajok a beruházás által közvetlenül érintettek. Jelen projektben 6 érintett jelölő faj van.

3. A TERV VAGY BERUHÁZÁS

3.1. A NATURA 2000 TERÜLETRE HATÁSSAL LÉVŐ TERV VAGY BERUHÁZÁS BEMUTATÁSA, CÉLJÁNAK MEGHATÁROZÁSA

A tervezőtől kapott információk alapján az alábbiakban mutatjuk be a tervezett beruházás főbb

paramétereit, melynek célja a közösségi kerékpáros közlekedés fejlesztése.

A tervezési szakasz kezdete a Tolcsva 3716 j. út 29+407 km szelvénye, csatlakozva a Sárospatak – Tolcsva kerékpáros útvonal tervéhez, annak végpontjához. A nyomvonal a 37. sz. főúttól nyugatra, jellemzően meglévő mezőgazdasági utakon vezet. A meglévő burkolt szakaszok állapotától függően felújítás tervezését irányoztunk, vagy csak a kerékpáros útvonal kijelölését. Ahol burkolatlan szakaszok találhatók, ott az út jellegétől, használatától függően beton vagy aszfalt burkolatú mezőgazdasági út tervezendő. A 37. sz. főúttal párhuzamosan három szakaszon önálló kerékpárút tervezendő.

A nyomvonal az alábbi szakaszokra bontható a létesítmény jellege szerint.

1. tervezési szakasz: Tolcsva belterületi szakasza – kerékpáros útvonal kijelölése
2. tervezési szakasz: vegyes használatú burkolt mezőgazdasági út Tolcsva külterületén
3. tervezési szakasz: kerékpáros útvonal kijelölése Tolcsva külterületén
4. tervezési szakasz: új vegyes forgalmú út Olaszliszván, a 3717 j. út 3+671 km szelvényéig
5. tervezési szakasz: 3717 j. út és a 0111 hrsz.-ú út javítása
6. tervezési szakasz: új vegyes forgalmú út Olaszliszka külterületén
7. tervezési szakasz: kerékpáros útvonal kijelölése Olaszliszka külterületén
8. tervezési szakasz: 0117/09 hrsz.-ú mezőgazdasági úton, valamint a 019 hrsz.- ingatlanon vezető meglévő úton kerékpáros útvonal kijelölése, lokális javítása
9. tervezési szakasz: meglévő út felújítása, lokális javítása – Olaszliszka 0130; 0132/12 hrsz.
10. tervezési szakasz: új vegyes forgalmú mezőgazdasági út Olaszliszka 0137 hrsz.-ú földrészlet nyomvonalán.
11. tervezési szakasz: önálló kerékpárút Olaszliszka – Szegilong között, 37. sz. főúttal párhuzamosan, valamint lekötés a 3705 j. út irányába
12. tervezési szakasz: kerékpáros útvonal kijelölése Szegilong külterületén
13. tervezési szakasz: új vegyes forgalmú út Szegilong és Szegi települések között
14. tervezési szakasz: 414 méter vegyes forgalmú közút a Várhegy Dűlő úton, Bodrogkisfalud külterületén
15. tervezési szakasz: új vegyes forgalmú mezőgazdasági út Bodrogkisfalud és Bodrogkeresztúr területén
16. tervezési szakasz: kerékpáros útvonal kijelölése - Bodrogkisfalud 0527 hrsz.-on
17. tervezési szakasz: új vegyes forgalmú mezőgazdasági út Bodrogkeresztúr külterületén
18. tervezési szakasz: önálló kétirányú kerékpárút párhuzamosan a 37. sz. főút bal oldalán
19. tervezési szakasz: új vegyes használatú mezőgazdasági út, párhuzamosan a 37 sz. úttal
20. tervezési szakasz: kb. 530 méter önálló kétirányú kerékpárút a 37. sz. főúttal párhuzamosan
21. tervezési szakasz: vegyes használatú burkolt mezőgazdasági úton kerékpározásra kijelölés Mezőzombor külterületén
22. tervezési szakasz: kerékpáros útvonal kijelölése Mezőzombor területén (Disznókő Szőlőbirtok)
23. tervezési szakasz: önálló, kétirányú kerékpárút Mezőzombor külterületén a 39. sz. főútig

A tervezett munkák során az új mezőgazdasági út és új kerékpárút megépítése minimális élőhely veszteséget okoz, természetközeli élőhelyeket többségében nem érint. A tervezés során a nyomvonalat úgy alakították ki, hogy az többségében mezőgazdasági területen vagy azok határán, illetve már létező földutakon halad.

A projekt tervezett kivitelezésével kapcsolatos további részletek megtalálhatóak az EVD-ben, melynek mellékletét képezi jelen Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció.

3.2. A TERV VAGY BERUHÁZÁS MÉRETE, JELENTŐSÉGE, TERVEZETT IDŐTARTAMA

A tervezett beruházás főbb műszaki paramétereit a 3.1-es pontban mutattuk be, térképen a 2.1.1-es ábrán látható.

A teljes tervezési szakasz hossza kb. 25,78 km, ebből 7,43 km kijelölés, 335 m burkolat felújítás és kijelölés, 15,39 km vegyes forgalmú út tervezése, 2630 m önálló kerékpárút.

Az egyes szakaszok hossza:

1. szakasz: 254,70 m kijelölés
2. szakasz: 820,04 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
3. szakasz: 1.363,45 m kijelölés
4. szakasz: 4/A szakasz 239,04 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
4/B szakasz 1.808,69 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
5. szakasz 244,65 m kijelölés
6. szakasz 1.917,38 m kijelölés
7. szakasz: 496,22 m kijelölés
8. szakasz: 245,44 m kijelölés
9. szakasz: 2.301,07 m kijelölés
10. szakasz: 538,24 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
11. szakasz: 11/A 887,95 m + 150,14 m önálló vonalvezetésű kétirányú kerékpárút
11/B 127,38 m önálló vonalvezetésű kétirányú kerékpárút
12. szakasz: 485,02 m kijelölés
13. szakasz: 4967,32 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
14. szakasz: 413,60 m kijelölés
15. szakasz: 904,55 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
16. szakasz: 91,19 m kijelölés
17. szakasz: 1.574,49 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
18. szakasz: 825,08 m önálló vonalvezetésű kétirányú kerékpárút
19. szakasz: 1437,13 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
20. szakasz: 20/A 38,14 m
20/B 495,11 m önálló vonalvezetésű kétirányú kerékpárút
21. szakasz: 349,81 m vegyes forgalmú mezőgazdasági út
22. szakasz: 1.984,86 m kijelölés
23. szakasz: 74,60 m önálló vonalvezetésű kétirányú kerékpárút

A tervezett beruházáshoz kapcsolódóan a kivitelezési időszakban a megnövekedett légszennyezettségi terhelés és a zajterhelés mértékét és a határértékekhez viszonyított arányát az EVD mutatja be.

A kerékpárút üzemelése során már nem lehet a kivitelezési szakaszhoz hasonló kedvezőtlen hatásokkal számolni.

A kivitelezés tervezett időtartama jelenleg nem ismert.

3.3. A TERV VAGY BERUHÁZÁS TÉRBELI KITERJEDÉSE

Ezt szöveges formában részletesen bemutattuk a 3.1-es pontban, illetve térképen a 2.1.1. ábrán.

3.4. A TERV VAGY BERUHÁZÁS KIVITELEZÉSÉNEK VÁRHATÓ IDŐTARTAMA, VALAMINT A KIVITELEZÉS SORÁN VÁRHATÓ ÁTMENETI HATÁSOK BEMUTATÁSA

A megvalósulás és a működés megkezdésének várható időpontja, tervezett időtartama jelenleg nem ismert.

A közvetlen hatásterületnek a ténylegesen igénybevett, az építési munkálatokkal érintett területeket vettük, ez a kialakításra kerülő nyomvonal-változattól függően 4-7 m széles sáv.

A közvetett hatásterület a lokális, kis területen mozgó, nem mobilis fajok (pl. növények) esetében sokszor a közvetlen hatásterülettel azonos, míg a mobilis, nagy területeken mozgó, vándorló, vagy fotofil fajoknál a közvetett hatásterület kiterjedtebb. A különböző fajokra egyes hatások eltérő módon hatnak. A zavarásra érzékeny fajok esetében már maga az emberi jelenlét is jelentős hatást gyakorolhat (pl. érzékenyebb ragadozómadarak), míg más fajoknál a zaj-, fény-, vagy a forgalom jelentenek veszélyforrást.

Fentiek figyelembevételével a közvetett hatásterületet a közvetlen hatásterület szegélyétől számított 100-100 m-es szélességben határoztuk meg.

A beruházás kivitelezési időszakában elsősorban az építés okozta hatásokkal kell foglalkoznunk, amelyek között vannak időszakosan ható reverzibilis, és vannak hosszútávon ható, irreverzibilis hatások. Mint minden műszaki létesítmény kivitelezésénél az építési folyamat az, amely a legnagyobb terhelést jelenti az adott terület élővilágában. A munkagépek felvonulásától kezdve a munkaterület előkészítéséig, a földmunkák, majd maga az építés is jelentős állapotváltozást okoz a terület jellegében.

A legjelentősebb beavatkozás a munkaterület vegetációtól történő megtisztítása, illetve a szükséges földmunkák elvégzése az új építésű (2., 4., 6., 10., 11., 13., 15., 17-21. és 23.) szakaszok esetében. Ennek során a korábban itt élő, vagy táplálkozó fajok élő-, táplálkozóhelye megszűnik. A regeneráció a természetes szukcesszió lassú folyamatával történik.

Az építés során a szállítás és építés okozta megnövekedett nehézgépjármű forgalommal kell számolni, ami ideiglenesen a környezeti elemek többletterhelését okozhatja (levegő-szennyezés, többlet zajkibocsátás stb.). Ezek ideiglenesen az élővilágra is hatnak, így számolni kell az építés ideje alatt azzal, hogy a területről az állatok elvándorolnak, illetve viselkedésük megváltozik. A rendszeres emberi jelenlét is zavaró hatással jár, így ennek következménye is lehet az elvándorlás.

Az építkezés ideje alatt a gerinces állatfajok többsége elhagyhatja korábbi otthonterületét, territóriumát. Az építkezések után, a fokozatosan regenerálódó területeken újból megjelenhetnek egyes fajok. A kerékpárút forgalma a legtöbb állatfaj szaporodását nem zavarja.

3.5. A TERV VAGY BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES LÉTESÍTMÉNYEK ISMERTETÉSE

A tervezett beruházás főbb műszaki paramétereit a 3.1-es pontban mutattuk be, térképen a 2.1.1-es ábrán látható. Alábbiakban bemutatjuk a nyomvonalon tervezett létesítményeket.

11. szakasz:

37. sz. főút 46+829 km sz.: új kerékpáros műtárgy tervezése szükséges az Erdőbényei-patak felett. A nyomvonalat úgy szükséges megtervezni, hogy a kerékpárút csatlakozzon a 37. sz. főút, 46+684 km szelvényben található aluljáróhoz, mely a felhagyott kisvasút műtárgya volt. A műtárgyon keresztül szükséges a nyomvonalat kialakítani a 3705 j. útig, csatlakozva az országos útba.

13. szakasz:

A nyomvonal árkot, levezető medret keresztez, melyen jelenleg nem található műtárgy. Vízfolyás keresztezés esetén a kezelőtől kapott vízfolyás adatok alapján méretezett új műtárgy (híd) vagy átereszt kialakítása szükséges.

15. szakasz:

Az alábbi vízfolyás keresztezésében szükséges új műtárgy építése:

- Bodrogkisfalu 040 hrsz.-ú vízmosás

Jelenleg nem található műtárgy az árkon, gázlón lehet átkelni. A közúti járművek számára gázló, a kerékpárosok átkelésére kerékpáros műtárgy tervezendő.

17. szakasz:

Az alábbi vízfolyás keresztezésében szükséges új műtárgy építése:

- Bodrogkeresztúr 0204 hrsz. vízmosás – Galagonyás-árok

Jelenleg nem található műtárgy az árkon, gázlón lehet átkelni. A közúti járművek számára gázló, a kerékpárosok átkelésére kerékpáros műtárgy tervezendő.

18. szakasz:

A szakaszon az alábbi műtárgy tervezése szükséges:

- 37. sz. főút 39+122 km sz. Bodrogkeresztúri 1. időszakos vízfolyás híd. A meglévő közúti műtárgy legnagyobb szabad nyílása 4,4 m. Tervezendő kerékpáros műtárgy a főúttal párhuzamosan vezetett nyomvonalon.

3.6. A TERV VAGY BERUHÁZÁS HATÁSTERÜLETÉN LÉVŐ TERMÉSZETI ÁLLAPOT ISMERTETÉSE

A tervezett kerékpárút nyomvonala többnyire meglévő utakon halad nagyrészt szőlőültetvények vagy szántók között. Ezek egy része burkolt, más része murvás, vagy murvás-földes stabilizált.

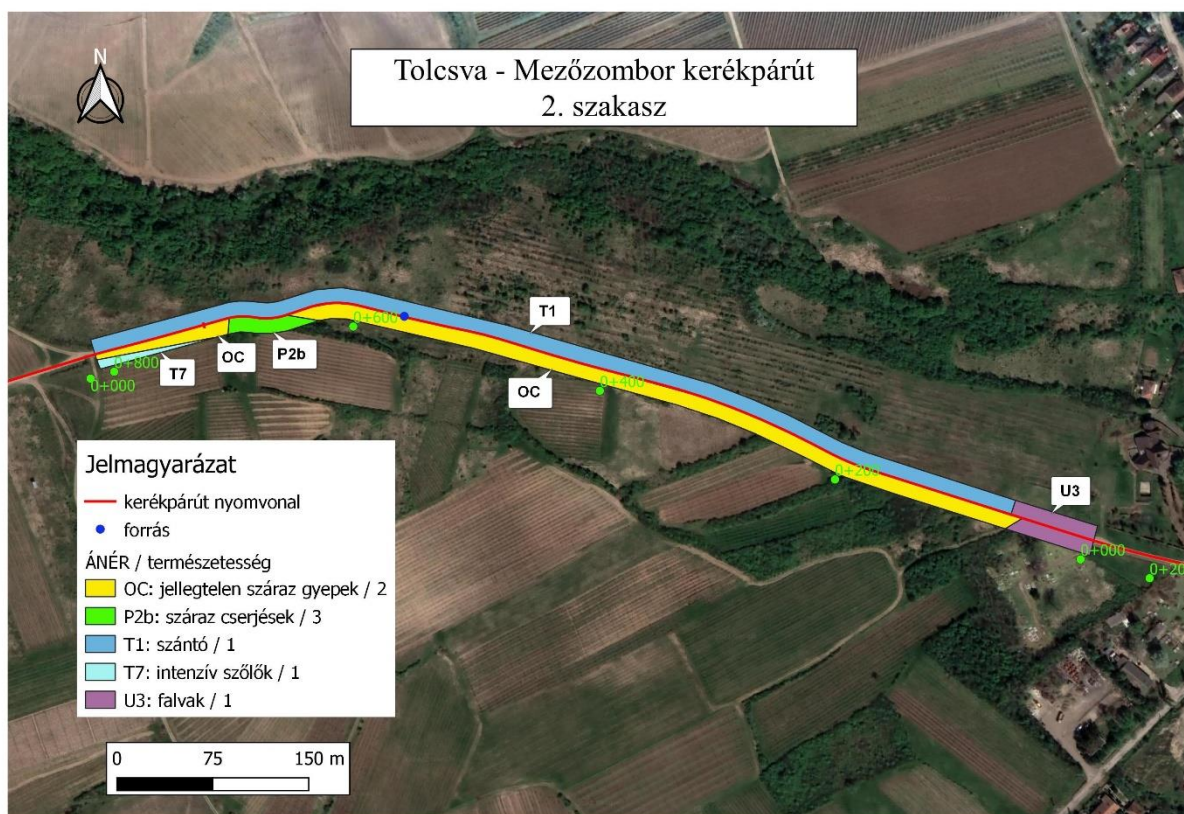
Ezekon növényzet nincs vagy jelentéktelen, így a beruházás várhatóan csak a széleken érintheti a szomszédos vegetációs foltokat (a térképen pirossal jelölt a tervezett nyomvonal). Kevés helyen gyér növényzetű földutakon vagy a növényzetben kitaposott keréknymokban halad az út. Nem (vagy csak ritkábban) taposott, nem zavart vegetációt csak kivételes esetben érint egy szakaszon (6. szakasz).

A 11., 13. egy része, 18., 20., 21. és 23. szakaszok (meglévő burkolt utak melletti) új építésű utak lesznek, melyek a közutakon zajló közlekedés miatt már zavart élőhelyeknek tekinthetők. Jelentősebb növényzetirtás ezeken várható.

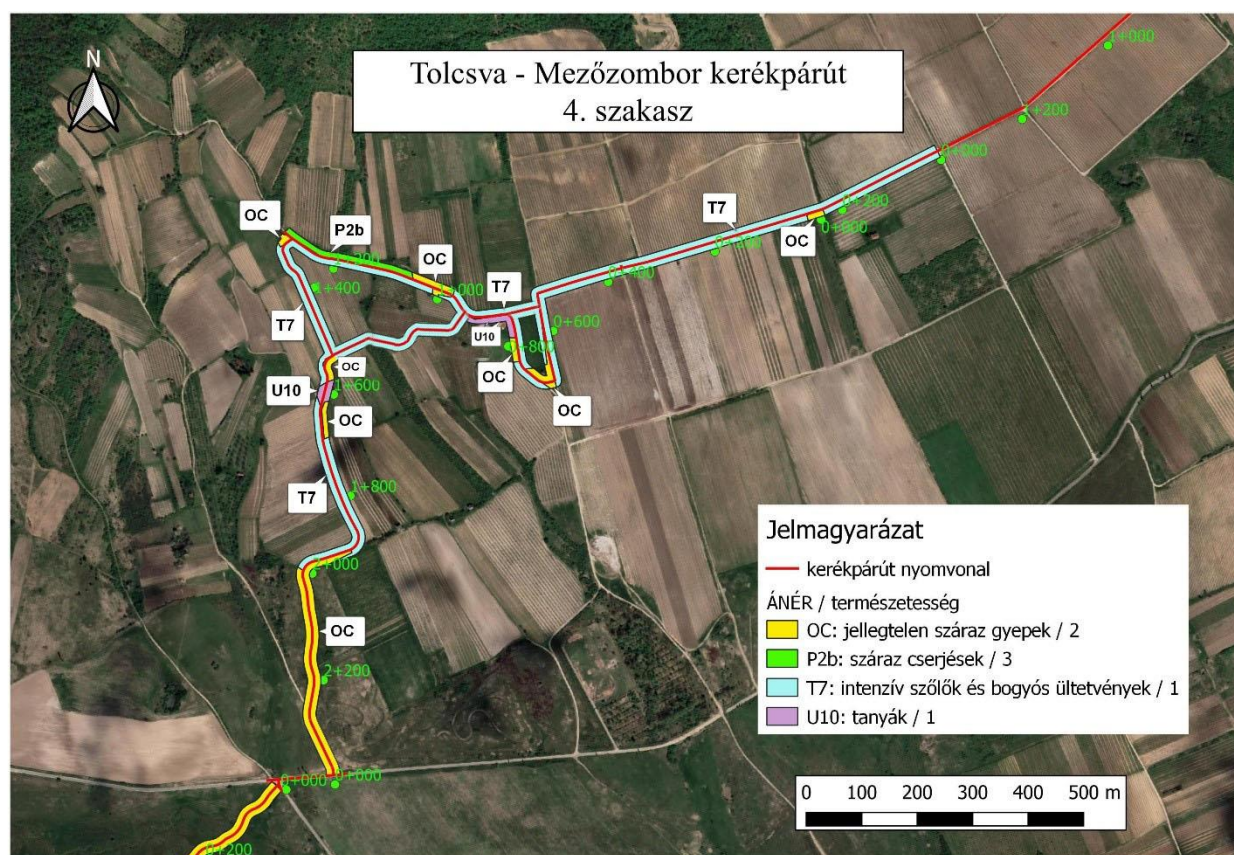
A projekt teljes nyomvonalára és annak hatásterületére vonatkozóan alábbiakban adjuk meg a 2022. februári helyszíni vizsgálatok során észlelt Á-NÉR 2011 élőhely kategóriákat, melyek az alábbi térképeken is feltüntetésre kerültek az egyes élőhelyfoltoknál:

- OB: Jellegtelen üde gyepek
- OC: Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
- OG: Taposott gyomnövényzet
- P2a: Üde és nedves cserjések
- P2b: Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- RA: Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok
- RC: Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
- RDb: Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos erdők
- P6: Régi temetők
- P8: Vágásterületek
- S6: Nem őshonos fafajok spontán állományai
- S7: Nem őshonos fajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok
- T1: Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
- T7: Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények
- T9: Kiskertek
- T10: Fiatal parlag
- U3: Falvak, falu jellegű külvárosok
- U4: Telephelyek
- U6: Nyitott bányafelületek
- U10: Tanyák, családi gazdaságok
- U11: Út- és vasúthálózat

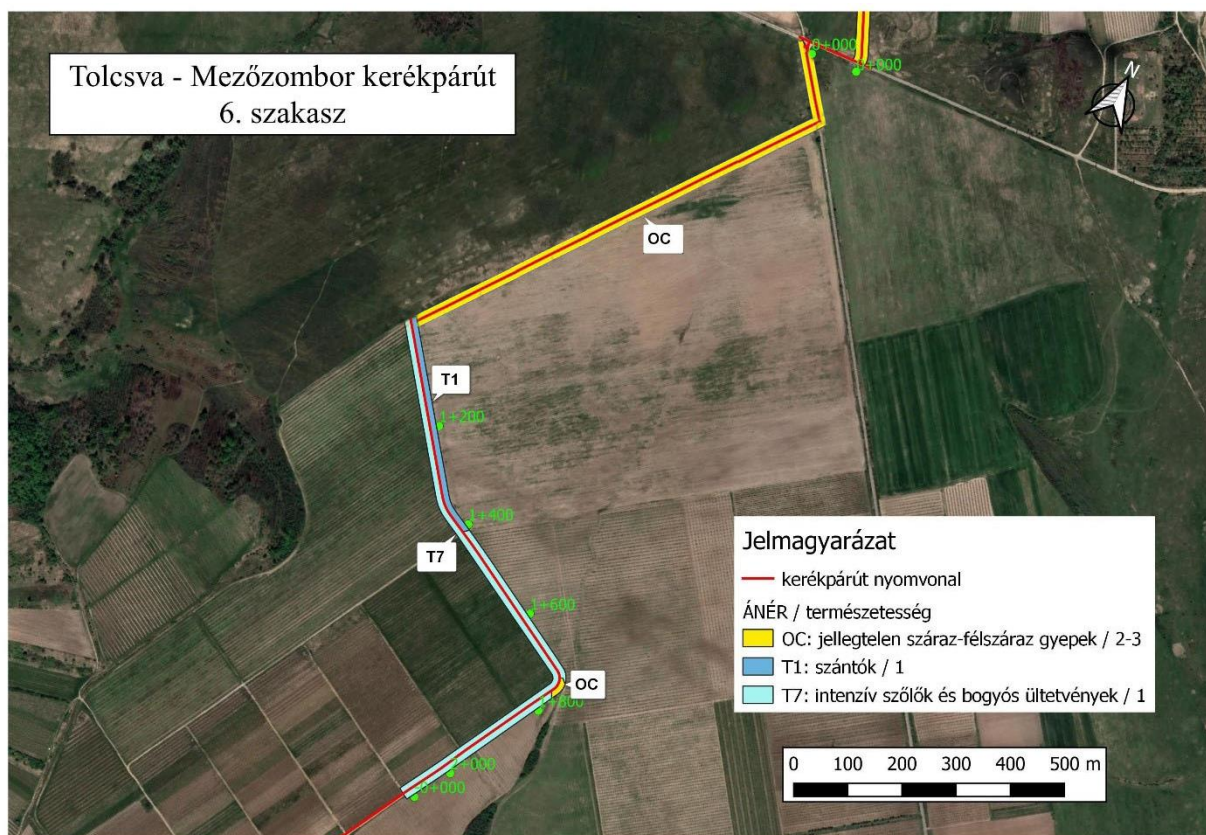
Az alábbiakban bemutatjuk a tervezett nyomvonal új építésű szakaszaira elkészített élőhelytérképet (több térképszelvényen) a botanikai természeti állapot szemléltetése érdekében.

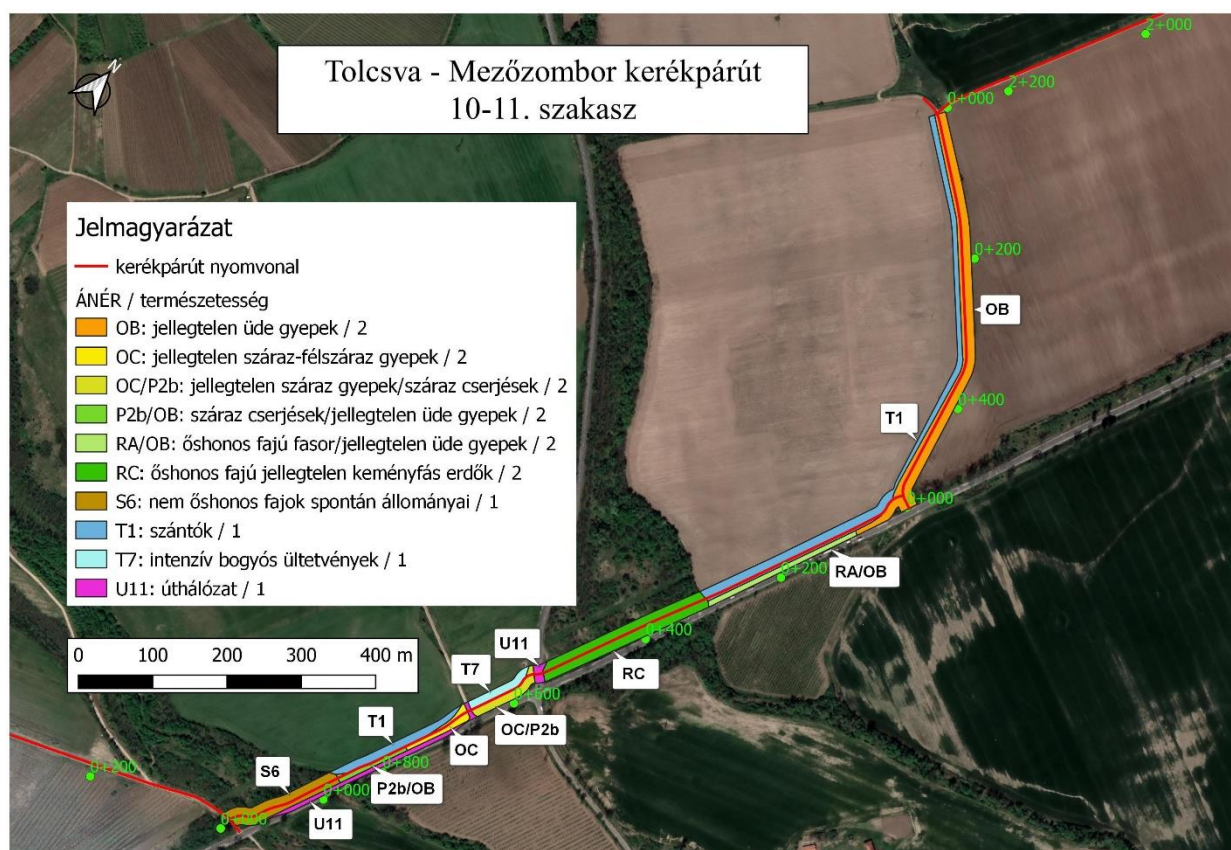
3.6.1. ábra: Élőhelytérkép, 2. szakasz

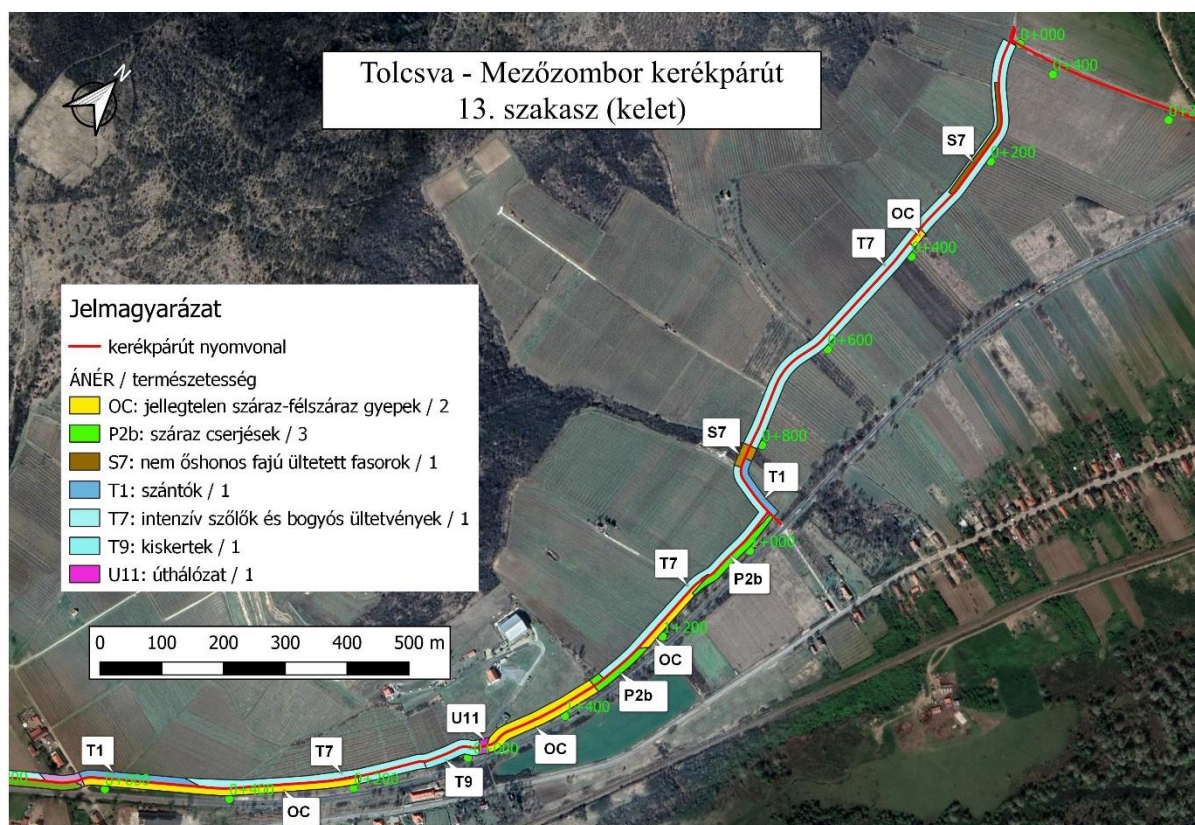
3.6.2. ábra: Élőhelytérkép, 4. szakasz

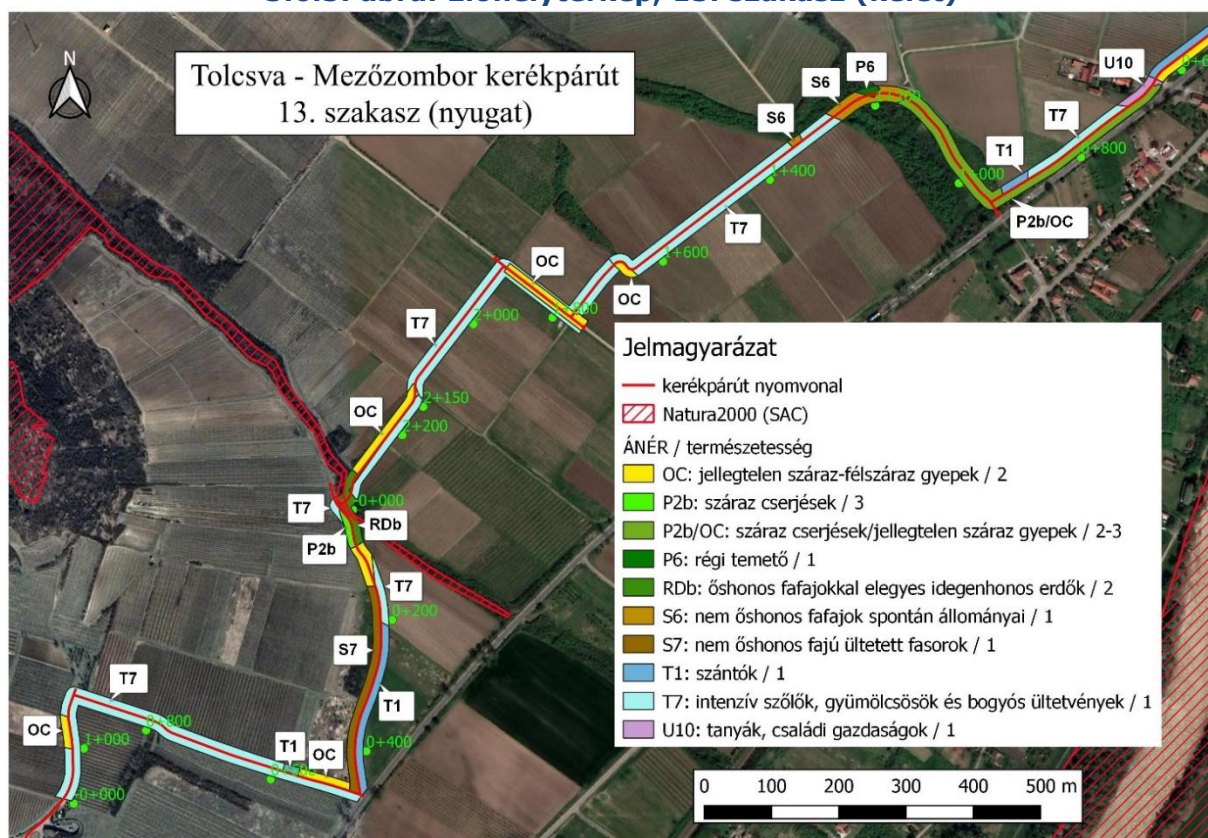
3.6.3. ábra: Élőhelytérkép, 6. szakasz

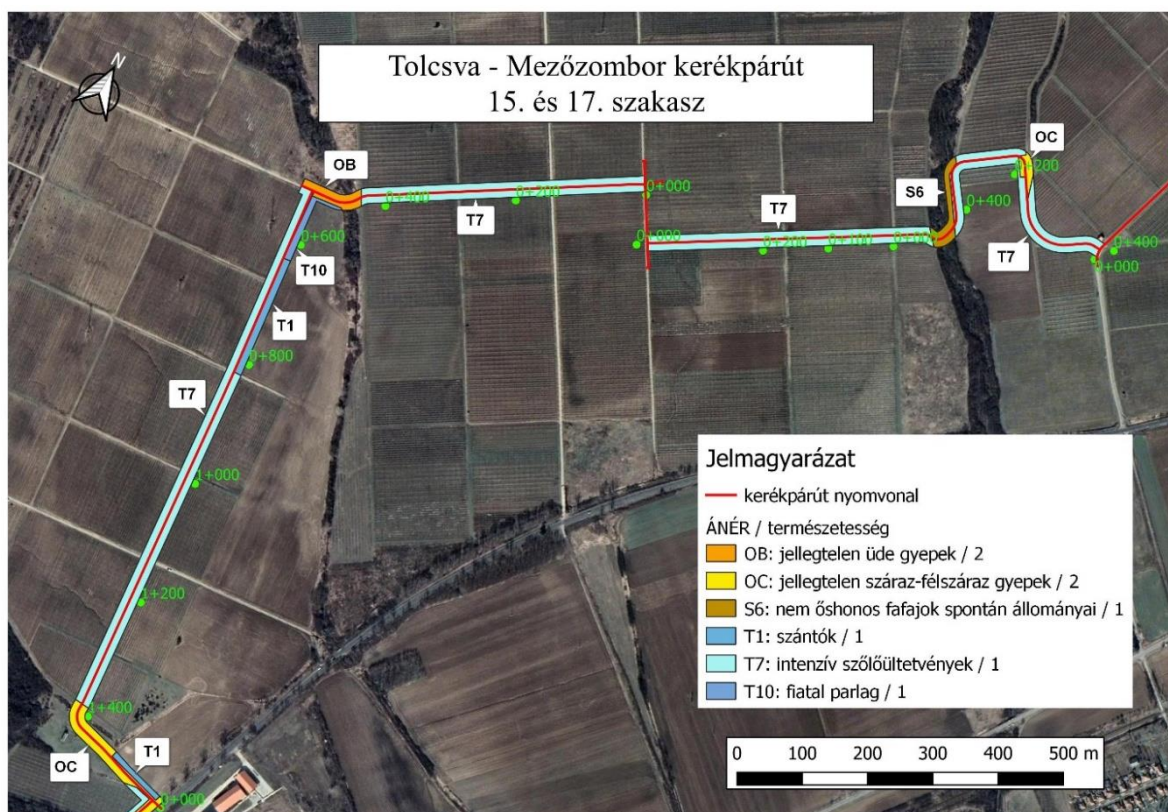
3.6.4. ábra: Élőhelytérkép, 10-11. szakasz

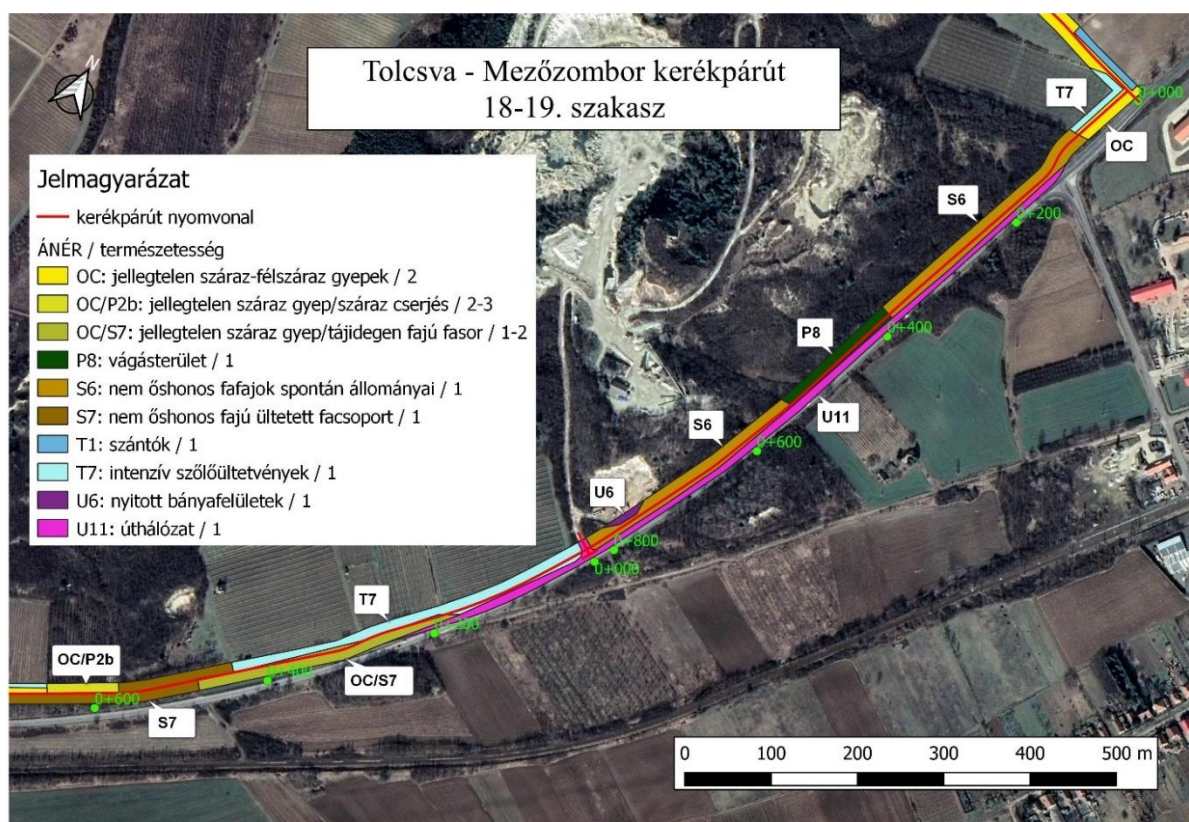
3.6.5. ábra: Élőhelytérkép, 13. szakasz (kelet)

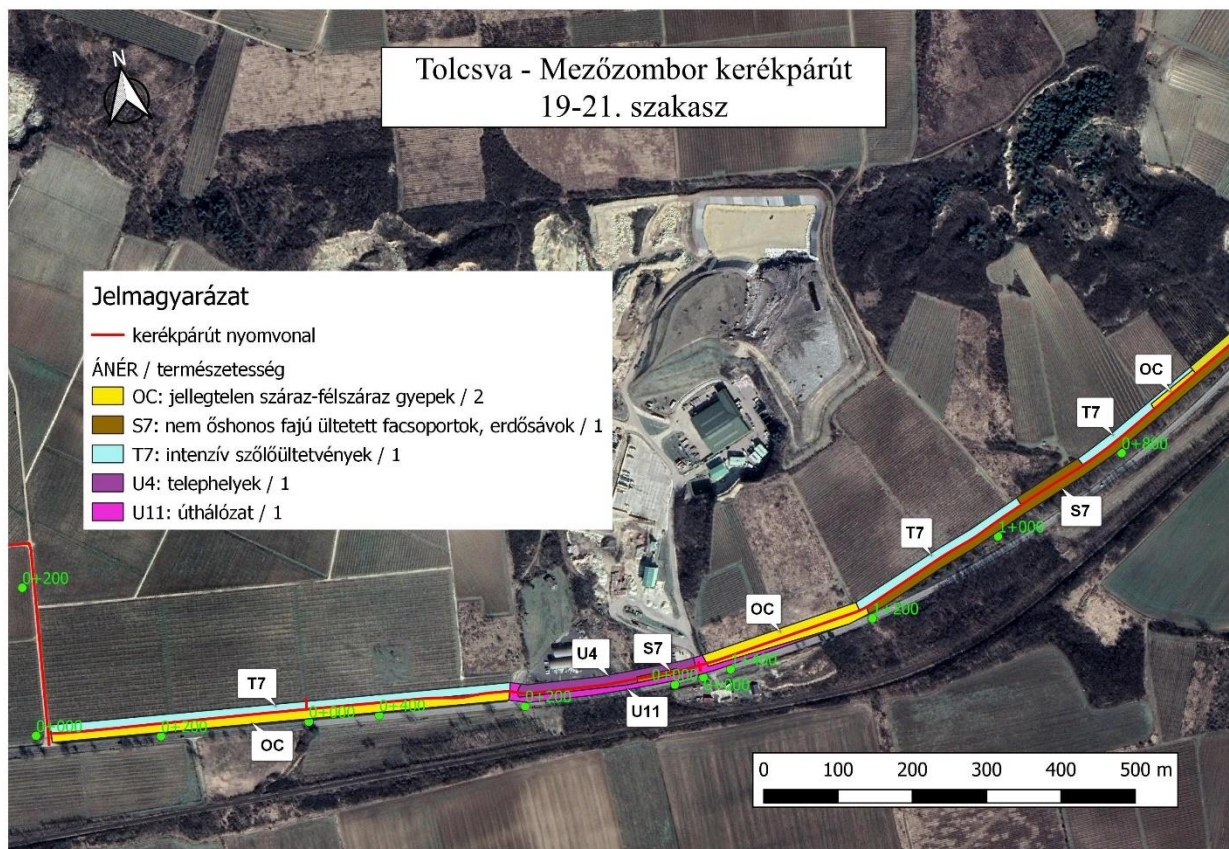
3.6.6. ábra: Élőhelytérkép, 13. szakasz (nyugat)

3.6.7. ábra: Élőhelytérkép, 15. és 17. szakasz

3.6.8. ábra: Élőhelytérkép, 18-19. szakasz

3.6.9. ábra: Élőhelytérkép, 19.-21. szakasz

Az előzetes vizsgálati dokumentáció (EVD) élővilágvédelmi fejezetében részletesen bemutattuk az érintett szakasz és hatásterületének élővilágát. Jelen fejezetben ezt csak kivonatossan szerepeltetjük, illetve elsődlegesen a Natura 2000 területre, jelölő fajokra vonatkozó sajátosságokat emeljük ki.

A 2022. februári felmérés során a vizsgált területen védett növényfaj nem került elő az új építéssel érintett kerékpárút-szakaszok közvetlen sávjából, vagy a tervezett burkolatszélről számított 10 m-es távolságon, mint közvetlen építéssel érintett területen belülről.

Magyar név	Tudományos név	Védettség	Eszmei érték (Ft/tő)
Csillagőszirózsa	<i>Aster amellus</i>	védett	5.000
Réti őszirózsa	<i>Aster sedifolius</i>	védett	5.000
Tarka imola	<i>Centaurea triumfettii</i>	védett	5.000
Fehér törpezanót	<i>Chamaecytisus albus</i>	védett	5.000
Dunai szegfű	<i>Dianthus collinus</i>	védett	5.000
Agár kosbor	<i>Anacamptis (Orchis) morio</i>	védett	10.000
Törpemandula	<i>Amygdalus nana (Prunus tenella)</i>	védett	10.000

Magyar név	Tudományos név	Védettség	Eszmei érték (Ft/tő)
Hosszúlevelű fürtösveronika	<i>Pseudolysimachion longifolium</i>	védett	5.000
Hegyi kökörcsin	<i>Pulsatilla zimmermanii</i>	védett	50.000
Selymes boglárka	<i>Ranunculus illyricus</i>	védett	5.000
Házi berkenye	<i>Sorbus domestica</i>	védett	10.000
Hosszúlevelű árvalányhaj	<i>Stipa tirsa</i>	védett	5.000

Fentiek miatt megállapítható, hogy a tervezett kerékpárutat jelentős szakaszokon már létező, különböző burkolattal vagy stabilizálással ellátott utakon tervezik. Az új építésű szakaszok kivitelezése ugyan a jelenlegi vegetációra nézve várhatóan megszüntető hatással lesz és a munkák során a jelenlegi vegetáció megsemmisül, de a kerékpárút által érintett élőhelyek a térség növényzetére nézve nem tekinthetők kiemelkedő értékűnek, ezért tágabb, térségi léptékben a beruházás semleges hatással lesz a növényzeti értékekre. Tekintettel az ANPI biotikai adatbázisában található jelentős számú védett növény előfordulásra, ezen fajok jelenléte nem zárható ki a majdani építéssel érintett területen.

Zoológiai összefoglalás:

A vizsgált területen számos védett, vagy védelemre érdemes olyan állatfaj található, mely rendszeres élőhelyeként, táplálkozóterületként használja a területet, azonban ezek a fajok az egész országban elterjedtek, nem unikálisak. A fokozottan védett madárfajok (pl. parlagi sas és fehér gólya) nem közvetlen hatásviselői a projektnek, táplálkozásuk során alkalmi jelleggel tűnhetnek fel a tervezett kerékpárút nyomvonalának közelében jellemzően gyepeken, mezőgazdasági területeken. További fokozottan védett fajok találhatóak az ANPI biotikai adatbázisában, ezek vagy 'D' kategóriás jelölő fajok (*Haliaeetus albicilla*, *Egretta alba*, *Milvus migrans*), vagy útvonal kijelöléssel érintett (építéssel nem zavart) szakaszok mellett fordultak elő (*Ciconia nigra*).

Saját helyszíni felméréseket végeztünk 2022. februárban, melynek során több Natura 2000 jelölő madárfajt is észleltünk a tervezett kerékpárút hatásterületén (lásd 4.3-as pont), azonban sok vonuló jelölő faj a helyszíni felmérés során még nem tért vissza költőterületére, ezek felmérésére nem volt lehetőségünk. A jelen hatásbecslésben érintett fajként bemutatott 6 madárfaj előfordulása biztosra vehető a kivitelezési területen, illetve annak hatásterületén, figyelembe véve élőhelyigényüket, gyakoriságukat, az ANPI biotikai adatbázisát és a 2014-2020 közötti időszakban végzett MAP (map.mme.hu) felmérések eredményeit.

A helyszíni felmérések során előkerült növény- és állatfajok részletes fajlistái megtalálhatóak az EVD élővilágvédelmi fejezetében. Jelen Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció az EVD mellékletét képezi, így a duplikálás elkerülése érdekében a teljes fajlisták itt történő bemutatásától eltekintünk.

3.7. A TERV VAGY BERUHÁZÁS TÁRSADALMI, GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEINEK LEÍRÁSA

A tervezett beruházás a kerékpáros közösségi közlekedést fejleszti.

4. A BERUHÁZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAI

4.1. A VÁRHATÓ TERMÉSZETI ÁLLAPOTVÁLTOZÁS A BERUHÁZÁS MEGVALÓSULÁSÁT KÖVETŐEN VAGY ANNAK KÖVETKEZTÉBEN

A Natura 2000 terület jelölő fajaira vonatkozóan kijelenthető, hogy a tervezett beruházás megvalósulását követően nem várható negatív természeti állapotváltozás. A beruházás megvalósulását követően nem következnek be olyan változások, melyek bármely érintett Natura 2000 jelölő faj élettevékenységeit negatívan befolyásolnák.

A teljes tervezési szakasz hossza kb. 25,78 km, ebből 7,43 km kijelölés, 335 m burkolat felújítás és kijelölés, 15,39 km vegyes forgalmú út tervezése, 2630 m önálló kerékpárút.

Az építés során a szállítás és építés okozta megnövekedett nehézgépjármű forgalommal kell számolni, ami ideiglenesen a környezeti elemek többletterhelését okozhatja (levegő-szennyezés, többlet zajkibocsátás stb). A fejlesztéssel érintett, többségében mezőgazdasági területen jelenleg is jellemző rendszeres munkavégzések is zavaró hatással járnak, így az elvándorlás ennek következménye is lehet. A mezőgazdasági területeken, többségében eddig is zavart felszíneken tervezett kerékpárút-létesítés nem fog természeti állapotváltozást okozni a Natura 2000 jelölőfajok szempontjából.

Az építéssel érintett szakaszokon várható az élővilágvédelmi hatások érvényesülése. Ennek nagy részén az építési munkálatok a már jelenleg is rendszeresen használt földutakon, illetve szántókon, szőlőültetvényeken és ezek közvetlen környezetében fognak lebonyolódni. Mivel a földutakon járó gépjárművek eleve egyfajta zavarási szintet képviseltek eddig is, így az érintett védett fajok szempontjából csupán kis mértékben jelenti annak érdemi szintemelkedését. A teelők, táplálkozó fajok jelenléte csökkenhet átmenetileg a munkaterületek közvetlen környezetében.

Minden építéskor számolni kell a természetes növény- és talajtakaró roncsolásával, amely teret engedhet a tájidegen agresszív fajok új helyeken történő megjelenésének, illetve terjedésének. A szabad talajfelszínekre visszatelepülő növényfajok közül az inváziós fajok megtelepedésének valószínűsége nagy, az özönnövényekkel terhelt környezetben pedig domináns fajjá válhat a friss felületeken. Ez jelentős veszélyforrást jelent a közelben található, még természetes vagy természetszerű állapotban lévő vegetációs foltok számára.

Az üzemeltetés során elsődlegesen a gerinctelen fajok, illetve a kételtűek és hüllők kerülhetnek a kerékpárokkal interakcióba, melynek során alkalmi jelleggel akár elhullásuk is bekövetkezhet a zoológiai felmérésben bemutatott védett fajok 1-1 példányának elütése által. A jelölő madárfajokra az üzemeltetés nem tud negatív hatásokat kifejteni javaslataink betartása esetén.

4.2. A NATURA 2000 TERÜLETEN MEGTALÁLHATÓ, A KIJELÖLÉS ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ FAJOKRA ÉS ÉLŐHELYEKRE GYAKOROLT HATÁSOK BEMUTATÁSA TÉRKÉPMELLÉKLETEKKEL

A jelölő élőhelyekben várható hatások: nincs Natura 2000 jelölő élőhely érintettség.

A jelölő növényfajokban várható hatások: a tervezett projekt nem érint jelölő növényfaj egyedét.

A jelölő állatfajokra kifejtett, várható hatások: a Natura 2000 területen lévő jelölő fajokra a tervezett beruházás által kifejtett hatások a 3.6.1. ábrán az alábbi Á-NÉR kategóriákba tartozó, hatásviselőként detektált jelölő madárfajok élőhelyein érvényesülhetnek. A 6 hatásviselő madárfaj szaporodása vagy táplálkozása során az alábbi élőhelyeket preferálja:

OB: Jellegtelen üde gyepek

OC: Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

P2a: Üde és nedves cserjések

P2b: Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

P8: Vágásterületek

RA: Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

RC: Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

T7: Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények

A 6 hatásviselő jelölő madárfaj a kerékpárút mellett található gyepek, bokros, cserjés, fás vegetációt használja élettérként szaporodásra, táplálkozásra. Az építés során szükséges cserjeirtás, fakivágás okozhat negatív hatásokat ezen fajok élettevékenységeire. Azonban, ha ezen munkálatok a javaslatokban megadott időtartamban valósulnak meg, akkor a vonuló madárfajok már nem lesznek jelen az adott élőhelyen, így negatív hatások sem tudják érni őket. A hatásterületen belül alkalmi jelleggel táplálkozó egyedekre a beruházás nem tud érdemi hatást kifejteni.

Alábbiakban kitérünk az egyes érintett fajokra.

Aquila heliaca – parlagi sas: a helyszíni felmérés során is észleltük 2 egyedét, melyek magasan a légtérben termikkeltek (köröztek). A faj egyedei nem fészkelnek a hatásterületen belül, azonban a környező mezőgazdasági területek, gyepek alkalmi táplálkozóhelyet biztosítanak számukra.

Ciconia ciconia – fehér gólya: Szegi település Alkotmány u. 84. szám előtt álló villanyoszlopon található a tervezett nyomvonalhoz legközelebb levő lakott gólyafészek, mely kb. 60 m-re található a tervezett kerékpárúttól. Ezen a településen és a nyomvonalhoz közeli más településeken több más lakott fehér gólya fészek is található, melyek lakói elsősorban a Bodrog ártéren keresik táplálékukat, de alkalmi jelleggel feltűnhetnek táplálkozási céllal a tervezett nyomvonal mentén is gyepeken, mezőgazdasági területeken. Vonuló madár, a felmérés időpontjában még nem volt jelen.

Circus cyaneus - kékes rétihéja: hazánkban telel és átvonul. Ezen időszakban táplálkozási céllal keresi fel a gyepeket, mezőgazdasági területeket. Ilyen élőhelyeken több példányát (3 pld) láttuk.

Lanius collurio – tövisszűrő gébics: vonuló madárfaj, a felmérés idején még nem tértek vissza egyedei hazánkba. A sűrű bokrosokat kedveli, ezekben költ. A tervezett nyomvonal mentén található ilyen jellegű élőhelyek potenciális fészkelőhelyei.

Lullula arborea – erdei pacsirta: szőlőültetvényekben, fiatal fásításokban, vágásterületeken fészkel, melyekből jelentős mennyiségben találhatóak élőhelyek a tervezett nyomvonal mentén. Gyakori fészkelőnek tekinthető a hatásterületen. Vonuló faj, mely egyik legkorábban visszatérő madárfajunk. A felmérés idején 21 helyszínen énekelt a nyomvonal mentén.

Sylvia nisoria – karvalyposzáta: vonuló madárfaj, a felmérés idején még nem tértek vissza egyedei hazánkba. A sűrű bokrosokat kedveli, ezekben költ. A tervezett nyomvonal mentén található ilyen jellegű élőhelyek potenciális fészkelőhelyei.

4.3. A NATURA 2000 TERÜLET KIJELELÉSÉNEK ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYEK ÉS FAJOKKAL KAPCSOLATOSAN VÁRHATÓ HATÁSOK ÉS AZOK BECSÜLT MÉRTÉKE

A 4.1-es pontban szövegesen bemutattuk a várható hatásokat, azok becsült mértékét az alábbi táblázatban adjuk meg a tervezett kerékpárúttól számított 100 m-es sávon, a hatásterületen belül.

4.3.1. táblázat: Jelölő fajok, élőhelyek

Fajnév, élőhely	A faj/élőhely státusza a vizsgált területen	A várható hatás mértéke
<i>Actitis hypoleucos</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Alcedo atthis</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Anas platyrhynchos</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Anas querquedula</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Aquila chrysaetos</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Aquila heliaca</i>	Előfordul, táplálkozik.	Negatív hatás nem várható.
<i>Aquila pomarina</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Bubo bubo</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Ciconia ciconia</i>	Táplálkozó egyedek.	Negatív hatás nem várható.
<i>Ciconia nigra</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Circaetus gallicus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Circus aeruginosus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Circus cyaneus</i>	Előfordul, táplálkozik.	Negatív hatás nem várható.
<i>Columba oenas</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Crex crex</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Dendrocopos leucotos</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Dendrocopos medius</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Dendrocopos syriacus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Dryocopus martius</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Falco peregrinus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Falco vespertinus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Ficedula albicollis</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Ficedula parva</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Ixobrychus minutus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Lanius collurio</i>	Előfordul, költ.	Negatív hatás nem várható.
<i>Lanius minor</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Lullula arborea</i>	Előfordul, költ.	Negatív hatás nem várható.
<i>Motacilla cinerea</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Otus scops</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Pandion haliaetus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Pernis apivorus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Philomachus pugnax</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Picus canus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Remiz pendulinus</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Riparia riparia</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.

<i>Strix uralensis</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.
<i>Sylvia nisoria</i>	Előfordul, költ.	Negatív hatás nem várható.
<i>Tringa glareola</i>	Nem fordul elő.	Negatív hatás nem várható.

Jelmagyarázat:

	Negatív hatás nem várható
	Átmeneti negatív hatás, időszakos zavarás, kis mértékű, a populáció egészét nem érintő negatív hatás várható
	Tartós negatív hatás várható
	Megszüntető, jelentős mértékű negatív hatás várható

4.4. NATURA 2000 HÁLÓZATTAL KAPCSOLATOS HATÁSOK

A beruházás a Natura 2000 hálózatra nincs hatással.

5. ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSSZERŰ) MEGOLDÁSOK

Egyszintű változatelemzés készült, mivel nyomvonal változatok ugyan felmerültek, azonban ezek különféle okok miatt elvetésre kerültek.

6. A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI

6.1. A TERV VAGY BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSA SZÜKSÉGSZERŰSÉGÉNEK ISMERTETÉSE

A projekt általános célja a kerékpáros és gyalogos személyforgalom kiszolgálásának javítása.

6.2. A TERV VAGY A BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGSZERŰSÉGÉT A KÖVETKEZŐ INDOKOK VALAMELYIKE TÁMASZTJA ALÁ (A KÍVÁNT RÉSZ MEGJELÖLENŐ)

- társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet)
- emberi egészség vagy élet védelme
- a közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása
- a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése
- a fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet)

7. A KEDVEZŐTLEN HATÁSOK MÉRSÉKLÉSE ÉS MEGELŐZÉSE

- cserjék és fás szárú növényzet irtása, kitermelése kizárólag a jelölő fajok fészkelési időszakán kívül történhet a fejlesztéssel érintett nyomvonal teljes szakaszán (szeptember 1. - március 1. között),

- humuszmentés, felszíni növényzet eltávolítása, kivitelezést megalapozó földmunkavégzések kizárólag az erdei pacsirta fészkelési időszakán kívül történhet az új építéssel érintett nyomvonal 2., 4., 6., 13., 15. és 17. szakaszain (szeptember 1. - március 1. között),
- fásításokra kizárólag termőhelynek megfelelő, őshonos fafajok alkalmazhatók a Natura 2000 területen történő kialakítás miatt, a fafajokat előzetesen egyeztetni szükséges az Aggteleki NPI-al. Invazív fafajok fásításra történő felhasználása tilos,
- a kivitelezés során törekedni kell arra, hogy a levegőterhelés, a kiporzás mértékét napi rendszerességgel csökkenteni kell locsolással,
- az üzemeltetés során törekedni kell arra, hogy a kerékpárút környezetének gyommentesen tartását lehetőleg kaszálással kell megvalósítani, s kerülni kell a kemikáliák használatát. Ez elősegíti a hatásviselőként detektált 3 rovarevő madárfaj (erdei pacsirta, karvalyposzáta, töviszúró gébics) táplálékbázisának fennmaradását a kerékpárút menti területeken is.

8. KIEGYENLÍTŐ INTÉZKEDÉSEKRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

Kiegyenlítő intézkedésekre nincs szükség.

9. ÖSSZEGZÉS

A Tolcsva-Mezőzombor között tervezett kerékpárút nyomvonala többnyire meglévő utakon halad. Ezek egy része burkolt, más része murvás, vagy murvás-földes stabilizált. Ezeken növényzet nincs vagy jelentéktelen, így a beruházás várhatóan csak a széleken érintheti a szomszédos vegetációs foltokat. Kevés helyen gyér növényzetű földutakon vagy a növényzetben kitaposott keréknyomokban halad az út. Nem (vagy csak ritkábban) taposott, nem zavart vegetációt csak kivételes esetben érint egy szakaszon (6. szakasz).

A 11., 13. egy része, 18., 20., 21. és 23. szakaszok (meglévő burkolt utak melletti) új építésű utak lesznek, melyek a szomszédos közutakon zajló közlekedés miatt már zavart élőhelyeknek tekinthetők. Jelentősebb növényzetirtás ezek esetében várható.

Az építés hatásának leginkább kitett nyomvonal-szakaszok az új építésű nyomvonalak, ahol a hatásviselő jelölő madárfajok leginkább érintettek.

A teljes tervezési szakasz hossza kb. 25,78 km, ebből 7,43 km kijelölés, 335 m burkolat felújítás és kijelölés, 15,39 km vegyes forgalmú út tervezése, 2630 m önálló kerékpárút.

A Natura 2000 terület jelölő fajaira vonatkozóan kijelenthető, hogy a tervezett beruházás megvalósulását követően nem várható olyan negatív természeti állapotváltozás, amely bármely jelölő madárfaj élettevékenységeit negatívan befolyásolná.

A 6 hatásviselő jelölő madárfaj a kerékpárút mellett található gypes, bokros, cserjés, fás vegetációt használja élettérként szaporodásra, táplálkozásra. Az építés során szükséges cserjeirtás, fakivágás okozhat negatív hatásokat ezen fajok élettevékenységeire. Azonban, ha ezen munkálatok a javaslatokban megadott időtartamban valósulnak meg, akkor a vonuló madárfajok már nem lesznek jelen az adott élőhelyen, így negatív hatások sem tudják érni őket. A hatásterületen belül alkalmi jelleggel táplálkozó egyedekre a beruházás nem tud érdemi hatást kifejteni.

A jelölő madárfajokra az üzemeltetés nem tud negatív hatásokat kifejteni javaslataink betartása esetén, a kivitelezésre vonatkozóan javaslatokat fogalmaztunk meg a jelölő fajok védelme érdekében.

10. ADAT- ÉS INFORMÁCIÓFORRÁSOK

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelete az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 13/2001. (V. 9.) KöM rendelete a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről.
- 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről – Magyar Közlöny 2010/072: 14708
- <http://natura2000.eea.europa.eu>
- TIR Közönségszolgálati modul, <http://geo.kvvm.hu/tir/>
- <http://www.novenyzetiterkep.hu>
- Haraszthy L. (szerk.) (2014): Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. Pro Vértes Közalapítvány, Csákvár, 955 pp.

2022. július 4.